

Общинска администрация Суворово

Обществена колекция

Обществена колекция

Първата музейна сбирка в Суворово е създадена 1965 г. към Народно читалище „Пробуда“. За дългите си години на съществуване тя е претърпяла много промени, като се е помещавала на няколко места. От началото на 80-те години на XX в. до днес тя се намира в самостоятелна сграда на бившата лимонадена фабрика в центъра на гр. Суворово. През 2011 г. сградата на музейната сбирка е напълно обновена, извършен е основен ремонт по Програма за развитие на селските райони. През 2012 г. музейната сбирка е регистрирана в Министерство на културата като обществена колекция и е отворена за посещение, като входа е свободен.

Обществената колекция се състои от отдели археология, етнография и фотоизложба посветена на ген. А. В. Суворов.

Началото на археологическата експозиция е положено през 1983 г., когато при строежа на пътя Суворово-Дръндар в местността Корията машини нарушават културен пласт и изваждат керамични фрагменти, кости и кремъчни сечива. Тогава от Варна е повикан археологът Иван Иванов, който установява, че на това място преди 6500 години е съществувало селище от каменно-медната епоха. Селището е било защитено от северната си страна от масивен каменен зид, дебел 3 м. Гибелта на това селище се свързва с изключително силен пожар като се е запазил целия инвентар на жилищата, което дава възможност днес да научим повече за обитателите на този район. Проведени са спасителни разкопки, в резултат от които са открити части от няколко жилища и сметни ями. Селището е принадлежало на земеделско население, отседнало на терасата с живописен изглед на юг, към низината. Цоклите на стените на жилищата са иззидани от варовикови камъни, над които стените са изградени от измазан с глина плет, оплетен между дървени колове. Населението е било земеделско, за което свидетелстват откритите зърнохранилища с овъглено зърно и каменните съоръжения, с които пшеницата е стривана на брашно. Намерените кости пък доказват, че са отглеждани овце, кози и крави, но немалък дял от месото е добиван от различен дивеч.

През 1990 г. разкопките на селището са подновени. Проучени са още части от жилища, едното от които двуетажно. В него са открити над 60 керамични съда. Намерено е и струпване на червена боя, с която те са били боядисвани. Няколко части от глинени човешки статуетки свидетелстват за вярванията и култовите практики на древните хора. Сред находките са и множество кремъчни сечива, използвани за рязане, пробиване, стъргане на различни материали - кост, кожа, дърво. Открити са много игли и шила, направени от животински кости. От еленов рог обитателите на селището са изработвали копачки и мотики за обработка на земята. Реставрирани са многобройни красиви керамични съдове с червен и жълт цвят, украсени с шамповани линии.

Селището в местността Корията се датира в средата на петото хилядолетие пр. Хр. Каменната му архитектура го нарежда до синхронните селища, проучени край Дуранкулак и Драганово, Добричко и селищната могила край Провадия, Варненско. Съзнавайки високата му научна стойност, Община Суворово предприема стъпки за по-нататъшното му проучване. През 2011 г. започват разкопки на едно от локализираните жилища. Разчистени са части от няколко жилища. Разкритите структури, сечива и керамични предмети хвърлят повече светлина върху живота на обитателите на това древно място. Откритите нови предмети попълват музейната сбирка разказвайки за живота на нашите далечни предшественици.

Според открития археологически материал праисторическото селище може да се отнесе към последната фаза на културите Хаманджия и Сава (средна каменно-медна епоха, средата на V-то хил. пр.Хр.).

Керамика

Керамиката от епохата на каменно-медната епоха (халколита) се отличава с изящните си форми и декоративна украса, будейки възхищение у всеки съвременен човек. Интересно е да се проследи технологията на производство на тези керамични съдове отпреди няколко хиляди години. Любопитно е да се види как е изглеждала една керамична работилница с всички пособия и инструменти и пещта за изпичане на вече готовите изделия.

В археологическите обекти - и то не само от праисторията, най-масовият откриван археологически материал е именно керамиката. Лесният достъп и широкото разпространение на суровини за този вид занаят, както и специфичните физико-химични свойства на керамиката обуславят широкото ѝ разпространение и запазване до днес.

Повечето от съдовете, които се съхраняват в обществената колекция, са от халколитното селище в местността „Корията“. Условиата за развитие на керамичното производство тук са много добри. В непосредствена близост се намира находище на червена глина, подходяща за нискотемпературно изпичане. Селището е обградено от няколко притока на р. Девненска, водите от които са били използвани от древните грънчари.

Откритите и експонирани съдове са с малка и средна големина: купички, гърнета, капаци на керамични съдове и др. Тяхната форма е конусовидна или биконична, като купите и чашите имат високо кухо столче. По отношение надебелината на керамичния череп предметите могат да се разделят на дебелостенни и тънкостенни. Големите съдове са с подебели стени, което е съвсем нормално от технологична гледна точка. В състава на глината при тях като примес е използван пясък, който е добро опостняващо вещество при пластичните глини и спомага както за намаляване на пластичността, така и за намаляване склонността към деформация на изделията. Истинското майсторство на грънчарите от древността личи при направата на тънкостенната фина керамика, изработена от глина с малко примеси. Предметите са с добре полирана и излъскана повърхност, предварително покрита с пречистена ангоба от червена глина. Декоративната украса е богата, използвани са линейни и геометрични елементи и мотиви, очертани с шамповани линии, инкрустирани с бяла паста. Големите дебелостенни съдове имат пестелива декоративна украса, изпълнена със свободни движения на пръстите, при които по повърхността на предметите се разнася разредена глина - т.нар. барботинна украса.

Сечива от кост и камък

Експонираните сечива и оръдия на труда са изработени от камък и кост. Те са от времето на каменно-медната епоха (халколита). Изделията от камък, открити при археологическите разкопки в района на гр. Суворово са: стъргалки, клинове, ножчета, нуклеуси, тесли и чукове. Кремъчните стъргалки са получени чрез отцепване на тънки пластини от по-големи кремъчни късове (така наречените нуклеуси), като след това работните им ръбове са леко назъбени (ретуширани) по определен начин. Музейната сбирка разполага с богата колекция стъргалки от два вида кремък.

Теслите и чуковете са изработени от твърди скални породи, след което повърхността им е била старателно полирана. Те са били прикрепвани към дървени дръжки.

Сбирката разполага с два хромела (ръчни мелнички) за стриване на зърно, както и с други два за стриване на бои. В праисторията използването на бои е добре познато. С различни пигменти са оцветявани ангобите за керамичните предмети и тъканите.

От костите на домашни и диви животни древните хора са изработвали инструменти, пособия и сечива, използвани най-често в земеделието. В отдел археология могат да се видят копачки от кости на преживни животни и от еленови рога.

Етнография

В етнографската експозиция, заемаща основната зала на втория етаж, могат да се видят най-често използваните битови предмети в живота на местните хора от времето на Възраждането и първите десетилетия на ХХ в. Експозицията разполага с три дикани, ръчен дарак (уред за разчепкване на вълна), делви, грамофон от 1930 г., бъкел, паламарки, сърпове, софра, ношви, крина, физхармоника, бъчварски рендета и др. Предметите са автентични, дарени от много родолюбиви българи, съхранили обичаите и духа на нашите деди.

Зала с фотоизложба посветена на генерал А. В. Суворов

Личността на ген. А. В. Суворов несъмнено е пряко свързана с България и гр. Суворово. В резултат на ползотворното сътрудничество между Мемориалния музей на А. В. Суворов в Санкт Петербург и Община Суворово, обществената колекция разполага с фотографии за живота и военното дело на руския генерал, извоювал забележителната победа в покрайнините на тогавашното село Козлуджа. Още при създаването ѝ, в музейната сбирка личностите на генерал Суворов и на маршал Толбухин заемат основно място. В настоящата музейна експозиция като израз на уважение и почит към героите и народа, дал немало за свободата на България, е отделена самостоятелна зала за генерал Суворов.